

Neatkarīgais novērtēšanas mehānisms

Vidusposma pārskats:
Latvija, 2021. –2025. gads

Open
Government
Partnership

Independent
Reporting
Mechanism

Pārskats

2022. gada februārī Latvija Atvērtās pārvaldības partnerībai iesniedza četr gadu rīcības plānu. Viduspunktā Latvija izvērtēja rīcības plāna virzību un kontekstu pēc divu gadu īstenošanas. Balstoties uz šīm pārdomām, Latvija 2024. gada jūlijā iesniedza aktualizētu rīcības plānu.¹ Šajā NNM dokumentā tiek pārskatīts aktualizētais rīcības plāns, īstenošanas statuss viduspunktā un atbilstība minimālajām prasībām saskaņā ar līdzdalības un koprades standartiem.²

Latvijas aktualizācijas process rīcības plānu būtiski nemainīja. Pamatojoties uz daudzpusēju ieinteresēto personu foruma ieguldījumu, Valsts kanceleja esošajām apņemšanām pievienoja trīs starpposma mērķus. Divi attiecas uz atvērtiem datiem un viens uz pašvaldību atklātumu. Tāpat valdība aktualizētajā dokumentā apņēmas pastiprināt esošo apņemšanos izpildi publisko komunikāciju, pilsoniskās līdzdalības un atvērtās pašvaldības jomā.

Vecākās ieinteresētās personas Valsts kancelejā, tostarp OGP kontaktpersonas, aktualizēšanas procesā saskatīja vērtīgu saistību statusa dokumentēšanas iespēju.³ Tomēr pats aktualizēšanas process nebija pilnībā līdzdalību veicinošs. Latvijas normatīvais regulējums neļauj valdībai īstenošanas laikā grozīt politikas plānošanas dokumentus, ja konteksts nav būtiski mainījies.⁴ Noteikumi arī paredz, ka visiem grozījumiem jāpiemēro tā pati formālā koprades un apstiprināšanas kārtība, kuru piemēro dokumenta sākotnējā pieņemšanā. Tā kā ar OGP rīcības plānu saistītais konteksts lielākoties saglabājās tāds pats, Valsts kanceleja aktualizēšanas procesu aprobežoja tikai ar konsultācijām daudzpusēju ieinteresēto personu foruma ietvaros.⁵ Valsts kanceleja aktualizēšanas plāna projektu divu nedēļu publiskai apspriedei 2024. gada jūlijā publicēja arī nacionālajā atvērtās pārvaldības partnerības tīmekļa vietnē, saņemot divus komentārus no daudzpusēju ieinteresēto personu foruma biedriem, bet nevienu no sabiedrības.

Pirmajos divos gados Latvija ir panākusi visu sešu apņemšanos progresu, lai gan to pakāpes atšķiras. Valsts kancelejai radās grūtības ar finansējuma nodrošināšanu dažām apņemšanām un apņemšanos, kurām nepieciešama cieša sadarbība starp vairākām organizācijām, koordinēšanu.⁶ Piemēram, 6. apņemšanās īstenošana (veicināt atvērtību un iedzīvotāju iesaisti un līdzdalību pašvaldībās) ir bijusi sarežģīta, jo centrālajai valdībai ir ierobežota informācija par vietējām pašvaldībām un maz līdzekļu, lai piespiestu tās īstenot OGP saistības.⁷ 6. apņemšanās jaunais starpposma mērķis palielināt salīdzinošo datu pieejamību par pašvaldībām daļēji atbilst NNM rīcības plāna pārskata ieteikumam novērtēt pašvaldību sniegumu pārredzamībā un līdzdalībā.⁸ Lai gan plānā galveno uzmanību pievērsīs sociālajiem, izglītības un ilgtspējīgas attīstības rādītājiem, valdība varētu apsvērt iespēju šā darba ietvaros iekļaut atvērtas pārvaldības rādītājus.⁹ 2. apņemšanās popularizēt sabiedrības līdzdalības iespējas ir virzījusies visstraujāk, un līdz vidusposmam trīs no pieciem starpposma mērķiem ir sasniegti.

Atlikušajos divos rīcības plāna gados valdība varētu noteikt par prioritāti 6. apņemšanās izpildi, izmantojot 2022. gadā pieņemto Pašvaldību likumu. Likums nosaka tiesisko regulējumu iedzīvotāju padomēm kā jaunai sabiedrības brīvprātīgas līdzdalības metodei vietējā līmenī un prasa pašvaldībām īstenot līdzdalības budžeta veidošanu.¹⁰ Abi ir 6. apņemšanās mērķi. Valsts kanceleja 2025. gadā plāno tikties ar Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministriju (VARAM) un Latvijas Pašvaldību savienību (LPS), lai pārrunātu šīs apņemšanās virzību.¹¹ Lai atbalstītu šo saistību izpildi, šīs sanāksmes varētu rīkot regulāri. NNM arī atkārtoti iesaka sniegt institucionālu atbalstu pašvaldībām, īstenojot jaunu atvērtās pārvaldības praksi, piemēram,

Vidusposma pārskats: Latvija, 2021. –2025. gads

Publicēts: 2024. gada decembrī

iedzīvotāju padomes vai līdzdalības budžeta plānošanu, izmantojot OGP starptautisko platformu.¹² Turklāt Valsts kanceleja, VARAM un LPS varētu balstīties uz šīs apņemšanās resursu palielināšanas pasākumiem, veicinot pastāvīgu savstarpēju atbalstu pašvaldībām.¹³ Atlikušajos divos īstenošanas gados Valsts kanceleja varētu arī nodrošināt plašākas rīcības plāna publiskās uzraudzības iespējas.

---

¹ Valsts kanceleja, Latvijas Nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam: Vidusposma pārskats, 2024. gada jūlijs, <https://www.mk.gov.lv/en/media/19590/download?attachment>; Valsts kanceleja, Latvijas Piektais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam Informācija par Četrgadņu plāna aktualizēšanu (plāna pielikums), 2024. gada jūlijs, <https://www.mk.gov.lv/en/media/19623/download?attachment>

² Atvērtās pārvaldības partnerība, OGP rokasgrāmata 2024. gadam, <https://www.opengovpartnership.org/documents/ogp-national-handbook-rules-and-guidance-for-participants-2024/>; OGP līdzdalības un koprades standarti, 2021. gads, <https://www.opengovpartnership.org/ogp-participation-co-creation-standards/>

³ Inese Kuške un Zane Legzdiņa-Joja (Valsts kanceleja), intervija ar NNM, 2024. gada 12. septembris.

⁴ Latvijas Republika, Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi, Ministru kabineta noteikumi Nr. 737, <https://likumi.lv/ta/id/270934-attistibas-planosanas-dokumentu-izstrades-un-ietekmes-izvertesanas-noteikumi>

⁵ Inese Kuške un Zane Legzdiņa-Joja (Valsts kanceleja), intervija ar NNM, 2024. gada 12. septembris.

⁶ Inese Kuške un Zane Legzdiņa-Joja (Valsts kanceleja), intervija ar NNM, 2024. gada 12. septembris.

⁷ Inese Kuške un Zane Legzdiņa-Joja (Valsts kanceleja), intervija ar NNM, 2024. gada 12. septembris.

⁸ Atvērtās pārvaldības partnerība, Neatkarīgais novērtēšanas mehānisms, Rīcības plāna pārskats: Latvija, 2022. –2025. gads, <https://www.opengovpartnership.org/documents/latvia-action-plan-review-2022-2025/>

⁹ Viesturs Razumovskis (Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija), sarakste ar NNM, 2024. gada 17. septembris.

¹⁰ Latvijas Republika, Pašvaldību likums, pieņemts 2022. gada 22. oktobrī, <https://likumi.lv/ta/id/336956-pasvaldibu-likums>

¹¹ Inese Kuške un Zane Legzdiņa-Joja (Valsts kanceleja), intervija ar NNM, 2024. gada 12. septembris.

¹² Atvērtās pārvaldības partnerība, Neatkarīgais novērtēšanas mehānisms, Rīcības plāna pārskats: Latvija, 2022. –2025. gads, <https://www.opengovpartnership.org/documents/latvia-action-plan-review-2022-2025/>

¹³ Valsts kanceleja, Latvijas Nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam, Vidusposma pārskats, 2024. gads, 6.2. starpposma mērķis, 58.-59. lpp., <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19593/download?attachment>

I sadaļa: Rīcības plāna aktualizēšana

Latvija aktualizēšanas procesā nepieņēma jaunas apņemšanās, taču tā pievienoja jaunus 5. un 6. apņemšanās starpposma mērķus. Jaunie starpposma mērķi atbalsta esošo apņemšanos mērķus un nerada būtiskas izmaiņas to darbības jomā un mērķos, pamatojoties uz pieejamajiem pierādījumiem.

Idejas par papildu starpposma mērķiem sniedza daudzpusēju ieinteresēto personu foruma — Uzraudzības padomes locekļi. Padomes 2024. gada 30. aprīļa sēdē Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) iepazīstināja ar savu plānu 5. apņemšanās ietvaros izstrādāt jaunu atvērto datu stratēģiju un apmācīt valsts amatpersonas augstvērtīgu datu jomā. Tikmēr neatkarīgā domnīca PROVIDUS ierosinājusi 6. apņemšanās ietvaros pastiprināt pašvaldību darbības publiskās uzraudzības iespējas.¹

Valsts kanceleja 2024. gada 2. jūlijā aktualizēto dokumentu ar izmaiņām rīcības plānā publicēja Latvijas OGP tīmekļa vietnē.² Tā saņēma divu Uzraudzības padomes locekļu — Finanšu ministrijas un Latvijas Jaunatnes padomes — komentārus. Valsts kanceleja pieņēma ministrijas priekšlikumu svītrot no 5. apņemšanās atsauci uz “informācijas par pašvaldību budžeta datu izmantošanu un valsts budžeta datu publisku pieejamību” publicēšanu. Tā arī piekrita pieņemt Jaunatnes padomes priekšlikumu 2. apņemšanās sakarā iesaistīt jaunatni nākamajā publiskā dialoga kārtā par sabiedrības uzticēšanos.³ Divus citus Jaunatnes padomes 2. apņemšanās sakarā iesniegtos ierosinājumus par jauniešu līdzdalības prasmju attīstīšanu valsts un Eiropas līmenī un līdzdalības budžeta veidošanas principu ieviešanu skolās neiekļāva aktualizēšanas dokumentā, taču tos ietvēra Uzraudzības padomes 2024. gada oktobra sēdes diskusiju darba kārtībā.⁴ Tomēr aktualizēšanas dokumentā šīs izmaiņas neatspoguļoja. Attiecībā uz 1. apņemšanos (stiprināt sabiedrības līdzdalības ietvaru un vairot izpratni par efektīvu līdzdalības procesu) daži starpposma mērķi īstenošanas gaitā mainījās. Piemēram, Valsts kanceleja pievērsās TAP portāla — valdības portāla Ministru kabinetā izskatāmajiem projektiem — funkcionalitātes uzlabošanai, nevis jaunas līdzdalības platformas izstrādei (1.4. starpposma mērķis).⁵

5. apņemšanās: Veicināt datu pieejamību un saprotamību, palielinot iedzīvotāju iespējas izmantot tos un veidot datus balstītus risinājumus

Šis apņemšanās mērķis ir palielināt sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu izpratni par valdības datiem un to izmantošanu. Aktualizēšanas process pievienoja divus starpposma mērķus: jaunas atvērto datu stratēģijas izstrādi un mācību veikšanu valsts amatpersonām par augstvērtīgiem datiem no ES atvērto datu direktīvas. VARAM pabeidza otro no šiem starpposma mērķiem 2024. gada 20. septembrī, vadot tīmekļa semināru vairāk nekā 500 valsts amatpersonām par augstvērtīgu datu kopu koncepciju, iepazīstinot ar datu atkārtotas izmantošanas piemēriem un sniedzot norādījumus atvērto datu publiskošanai.⁶

Attiecībā uz pirmo pievienoto starpposma mērķi — valdības iepriekšējā atvērto datu stratēģija beidzās 2022. gadā, tādēļ VARAM plāno izstrādāt jaunu stratēģiju 2025.–2029. gadam, kas attieksies uz visu valsts pārvaldi. Stratēģiskāka pievēršanās atvērtiem datiem varētu stiprināt šīs apņemšanās rezultātus, jo valdība apsver iespēju grozīt Informācijas atklātības likumu, lai radītu

valsts institūcijām stingrākus juridiskos pienākumus atvērt datus.⁷ Tomēr stratēģijas mērķis kļūs skaidrs tikai tās izstrādes laikā,⁸ tādēļ tās rezultātu potenciāls joprojām ir neliels.

6. apņemšanās: Veicināt atvērtību un iedzīvotāju iesaisti un līdzdalību pašvaldībās

Šis apņemšanās mērķis ir uzlabot pārredzamību un sabiedrības līdzdalību pašvaldībās. Aktualizēšanas procesā tika pievienots starpposma mērķis uzlabot salīdzinošos sociālekonomiskos datus par pašvaldībām, kas ir pašreizējās valdības 2024. gada janvārī publicētās programmas mērķis.⁹ Šis starpposma mērķis tiecas apkopot, vizualizēt un atvērt salīdzinošus datus par vietējo pašvaldību sociālekonomisko attīstību, izglītības rādītājiem un ieguldījumu klimata neitralitātes mērķu sasniegšanā.¹⁰ To panāks, paplašinot Teritoriālās attīstības plānošanas informācijas sistēmas publisko reģionālās attīstības rādītāju moduļa (RAIM) datu kopas un funkcionalitātes.¹¹ RAIM jau ir datubāze ar vairāk nekā 200 sociālekonomiskās attīstības rādītājiem par pašvaldībām.¹² Uzraudzības sistēmas izstrāde turpināsies arī pēc 2025. gada. Rīcības plāna perioda galvenie mērķi ir datu pieejamības un papildu datu vajadzību izvērtēšana, metodikas izveide pašvaldību attīstības salīdzināšanai, kā arī ekspertu iesaistīšana jaunu RAIM funkciju plānošanā.¹³ Šis darbības mērķis lielākoties ir apvienot valstu reģistros un portālos jau esošus datus. Tomēr, ja nepieciešams, no pašvaldībām var apkopot papildu datus (piemēram, par sabiedrības noskaņojumu).¹⁴ NNM iesaka uzraudzības sistēmas ietvaros iekļaut atvērtās pārvaldības rādītājus.¹⁵

¹ Uzraudzības padomes 4. sēdes protokols, 2024. gada 30. aprīlis,

<https://www.mk.gov.lv/lv/media/19092/download?attachment>

² Valsts kanceleja, Latvijas Piektais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam, Informācija par Četr gadu plāna aktualizēšanu (plāna pielikums), 2024. gada 30. jūlijs.

³ Valsts kanceleja un Latvijas lauku forums 2023. gadā uzsāka virkni publisku diskusiju (dialoga aplū) par sabiedrības uzticības tēmu. Diskusijās izmantota Somijas ceturttā OGP rīcības plāna ietvaros izstrādātā Nacionālo dialogu metode. Vairāk informācijas par Latvijas dialogiem skatīt <https://www.mk.gov.lv/lv/dialoga-apli>

⁴ Valsts kanceleja, Latvijas Piektais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam: Informācija par Četr gadu plāna aktualizēšanu (plāna pielikums), 2024. gada jūlijs, <https://www.mk.gov.lv/en/media/19623/download?attachment>

⁵ Valsts kanceleja, Latvijas Nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam, Vidusposma pārskats, 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19593/download?attachment>

⁶ Laima Amatniece (Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija), sarakste ar NNM, 2024. gada 19. septembris.

⁷ Laima Amatniece (Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija), sarakste ar NNM, 2024. gada 19. septembris.

⁸ Laima Amatniece (Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija), sarakste ar NNM, 2024. gada 19. septembris.

⁹ Valdības rīcības plāns Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai, 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/17910/download?attachment>

¹⁰ Viesturs Razumovskis (Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija), sarakste ar NNM, 2024. gada 17. septembris; Valdības rīcības plāns Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai, 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/17910/download?attachment>

¹¹ RAIM – Reģionālās attīstības indikatoru modulis, <https://raim.gov.lv/?spatvk=1000>

¹² Viesturs Razumovskis (Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija), sarakste ar NNM, 2024. gada 17. septembris.

¹³ Viesturs Razumovskis (Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija), sarakste ar NNM, 2024. gada 17. septembris.

¹⁴ Viesturs Razumovskis (Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija), sarakste ar NNM, 2024. gada 17. septembris.

¹⁵ Skatīt arī NNM ieteikumus Rīcības plāna pārskats: Atvērtās pārvaldības partnerība, Latvijas Rīcības plāna apskats (2022–2025), <https://www.opengovpartnership.org/documents/latvia-action-plan-review-2022-2025/>

II sadaļa: Atjaunināta informācija par īstenošanu

Šajā sadaļā sniegts pārskats par rīcības plāna īstenošanas statusu viduspunktā 2024. gada jūlijā. Tā pamatā ir tiešsaistē pieejama informācija vai, ja nepieciešams, galveno ieinteresēto personu sniegtie dati.¹ Tajā iekļautas saistības, kas Rīcības plāna pārskatā atzītas par daudzsološām un ir iesniegtas saskaņā ar Atvērtās pārvaldības partnerības izaicinājumu (Open Gov Challenge), vai ja ir ievērojami pierādījumi par progresu tiešsaistē.² Šis nav pabeigtības vai agrīno rezultātu novērtējums, kuru NNM veiks ziņojumā par rezultātiem īstenošanas perioda beigās.

Līdz vidusposmam Latvija ir panākusi progresu visu sešu apņemšanos īstenošanā.

2. apņemšanās (popularizēt sabiedrības līdzdalības iespējas, tostarp jauniešu un NVO iesaisti) ir virzījusies visātrāk, un trīs no pieciem starpposma mērķiem ir jau sasniegti. Apņemšanās ar vērienīgākiem mērķiem un sarežģītāku struktūru ir panākts neviennozīmīgs progress. Attiecībā uz 1. apņemšanos (stiprināt sabiedrības līdzdalības ietvaru un vairot izpratni par efektīvu līdzdalības procesu) un 3. apņemšanos (stiprināt dialogu ar sabiedrību lēmumu pieņemšanas procesos), kuras NNM Rīcības plāna pārskatā uzskatīja par daudzsološām,³ valdība ir apmācījusi pilsoniskās sabiedrības organizācijas izmantot sabiedrības līdzdalības portālu TAP un reizi vai divas gadā starp valsts iestādēm organizējusi pieredzes apmaiņas diskusijas par sabiedrības līdzdalību. Valsts kanceleja apkopojusi arī detalizētu pārskatu par ministriju un aģentūru sabiedrības iesaistes praksi (3.1. starpposma mērķis),⁴ taču ne visas institūcijas savās tīmekļa vietnēs jau ir publicējušas viegli pieejamu informāciju par līdzdalības iespējām, kas ir viens no saistību mērķiem. Daži 1. apņemšanās starpposma mērķi kavējas ierobežoto cilvēkresursu dēļ.⁵

4. apņemšanās ietvaros valdība ir apmācījusi valsts amatpersonas lietot skaidru administratīvo valodu un guvusi panākumus, sniedzot sabiedrībai plašāku informāciju saprotamos, lietotājam draudzīgos un pieejamos formātos. Šajos pasākumos ir iekļauti tiesību aktu grozījumi un pasākumi sabiedrisko pakalpojumu un informācijas pieejamības uzlabošanai cilvēkiem ar funkcionāliem ierobežojumiem.⁶ Vienlaikus plānotā publiskās komunikācijas kampaņa sarežģītu politikas jautājumu skaidrošanai (3. starpposma mērķis) ir paredzēta 2025. gadā, savukārt Valsts kanceleja norādījusi uz nopietnāka darba nepieciešamību, lai valsts amatpersonu vidū izplatītu metodiskās vadlīnijas par publisko komunikāciju (4. starpposma mērķis).⁷

Attiecībā uz 5. apņemšanos valdības ministrijas un aģentūras ir palielinājušas sabiedrības informētību par esošajām atvērtām datu kopām (1. starpposma mērķis) un izstrādājušas rīkus un vizualizācijas, lai atvieglotu datu izmantošanu. Valdība arī nodrošināja jaunas datu kopas atvērtā datu formātā (piemēram, 3. starpposma punkts: plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesības). Citas datu kopas (piemēram, 3. starpposma mērķis: valsts amatpersonu aktīvu deklarācijas) pēc politiskām un juridiskām diskusijām atklātā datu formātā neiesniedza.⁸

6. apņemšanos, kuru NNM Rīcības plāna pārskatā arī novērtēja kā daudzsološu, ir bijis grūti īstenot. Līdz vidusposmam VARAM un tās publiskā sektora un PSO partneri ir veicinājuši atvērtības standartus, kas izstrādāti pirms rīcības plāna sākuma (1. starpposma mērķis), un koordinējuši pašvaldību tīklu veidošanu un spēju veidošanu atvērtā pārvaldībā (2. starpposma mērķis).⁹ Viņi izstrādāja arī vadlīnijas vietējo budžetu caurskatāmības noteikumiem un izveidoja iedzīvotāju padomes — jauna veida konsultatīvo institūciju, kuras juridiskais pamats rodams 2022. gada Pašvaldību likumā, iedzīvotāju iesaistīšanai vietējos lēmumu pieņemšanas procesos.¹⁰ Turklāt VARAM izveidoja digitālā instrumenta prototipu, lai atbalstītu pašvaldības

jauno obligāto līdzdalības budžeta veidošanas procesu īstenošanā (3. starpposma mērķis).¹¹ Tomēr centrālajai valdībai ir ierobežoti līdzekļi vietējo pašvaldību lēmumu un darbību ietekmēšanai.¹² VARAM bija aizņemta ar pašvaldību iepazīstināšanu ar jauno Pašvaldību likumu¹³ un nepiedalījās valdības vidusposma pašvērtējuma izstrādē.¹⁴ Līdz šim šis apņemšanās sakarā VARAM ir nodrošinājusi vadlīnijas, resursu palielināšanu pašvaldībām un atvieglējusi mācīšanos no līdzbiedriem par jauniem sabiedrības līdzdalības pasākumiem, piemēram, iedzīvotāju padomēm un līdzdalības budžetiem. Tomēr šis apņemšanās virzību ir grūti novērtēt, jo centrālajai valdībai trūkst pārskata par vairākuma starpposma mērķu statusu, par kuru īstenošanu pašu spēkiem ir atbildīgas vietējās pašvaldības.¹⁵

2022. gada 7. jūnijā izveidotajā daudzpusējā ieinteresēto personu forumā (Uzraudzības padomē) Latvijas piektā rīcības plāna izpildes uzraudzībai divas reizes gadā kopš 2022. gada apspriests rīcības plāna progress. Tomēr publiski pieejamā informācija par īstenošanu līdz šim aprobežojās ar padomes sanāksmes protokolu, kas publicēts valsts OGP tīmekļa vietnē. Pavisam nesen 2024. gada jūnijā publicētajā valdības vidusposma pašnovērtējuma ziņojumā sniegts visaptverošs pārskats par visu saistību izpildes statusu. Lai uzlabotu īstenošanas procesa publisko pārraudzību, Valsts kanceleja tīmekļa vietnē varētu integrēt lietotājam draudzīgu progresa izsekotāju kopā ar funkcijām, kas ļautu sabiedrībai komentēt saistību izpildi.

¹ Latvijas nacionālā Atvērtās pārvaldības partnerības tīmekļa vietne, <https://www.mk.gov.lv/lv/atverta-parvaldiba>

² Atvērtās pārvaldības partnerība, Latvijas Rīcības plāna pārskats (2022–2025), <https://www.opengovpartnership.org/documents/latvia-action-plan-review-2022-2025/>

³ Atvērtās pārvaldības partnerība, Latvijas Rīcības plāna pārskats (2022–2025), <https://www.opengovpartnership.org/documents/latvia-action-plan-review-2022-2025/>

⁴ Valsts kanceleja, Latvijas Nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam, Vidusposma pārskats, 2024. gads, 3.1. starpposma mērķis, 19.-24. lpp., <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19593/download?attachment>

⁵ Valsts kanceleja, Latvijas Nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam, Vidusposma pārskats, 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19593/download?attachment>

⁶ Valsts kanceleja, Latvijas Nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam, Vidusposma pārskats, 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19593/download?attachment>

⁷ Valsts kanceleja, Latvijas Piektais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022– –2025. gadam: Informācija par Četrgradu plāna aktualizēšanu (plāna pielikums), 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/en/media/19623/download?attachment>

⁸ Valsts kanceleja, Latvijas Nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam, Vidusposma pārskats, 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19593/download?attachment>

⁹ Valsts kanceleja, Latvijas Nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam, Vidusposma pārskats, 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19593/download?attachment>

¹⁰ Latvijas Republika, Iespēja izveidot vietējo pilsoņu padomes ir aprakstīta 2022. gada 22. oktobrī pieņemtā Pašvaldību likuma 58. pantā, <https://likumi.lv/ta/id/336956-pasvaldibu-likums>

¹¹ Latvijas Republika, Prasība īstenot līdzdalības budžetus noteikta 2022. gadā pieņemtā Pašvaldību likuma 59. –62. pantā, <https://likumi.lv/ta/id/336956-pasvaldibu-likums>

¹² Inese Kuške un Zane Legzdiņa-Joja (Valsts kanceleja), intervija ar NNM, 2024. gada 12. septembris.

¹³ Latvijas Republika, Pašvaldību likums, pieņemts 2022. gada 22. oktobrī, <https://likumi.lv/ta/id/336956-pasvaldibu-likums>

¹⁴ Inese Kuške un Zane Legzdiņa-Joja (Valsts kanceleja), intervija ar NNM, 2024. gada 12. septembris.

¹⁵ Inese Kuške un Zane Legzdiņa-Joja (Valsts kanceleja), intervija ar NNM, 2024. gada 12. septembris.

III sadaļa: Līdzdalība un koprade

NNM izmanto OGP līdzdalības un koprades standartus, lai novērtētu valstu līdzdalības praksi visā rīcības plāna ciklā.¹ Valstis tiek mudinātas censties pilnībā ieviest standartus un izpildīt minimālās prasības.²

2. tabula Atbilstība minimālajām prasībām viduspunktā

Minimālā prasība	Izpildīta?
1.1. Vieta dialogam. Lai pārraudzītu piektā rīcības plāna īstenošanu, 2022. gada jūnijā izveidoja Uzraudzības padomi, kuras sastāvā bija valdības un četri pilsoniskās sabiedrības pārstāvji. Tās vispārējos darbības noteikumus apsprieda un dokumentēja pirmās sanāksmes protokolā 2022. gadā. ³ Kopš rīcības plāna sākuma Padome tikās divas reizes gadā: 2022. gada 5. oktobrī, ⁴ 2023. gada 21. martā, ⁵ 2023. gada 1. decembrī ⁶ un 2024. gada 30. aprīlī. ⁷	Jā
2.1. OGP tīmekļa vietne. Valsts kanceleja uztur publisku OGP tīmekļa vietni visā rīcības plāna īstenošanas laikā. Tīmekļa vietnē ir atrodamī pašreizējie un iepriekšējie rīcības plāni, saistītie dokumenti, piektā rīcības plāna aktualizēšanas dokuments un informācija par Uzraudzības padomes sastāvu un sēdēm. ⁸	Jā
2.2. Repozitorijs. Valsts OGP tīmekļa vietnē ir iekļauti dokumenti un saites uz koprades procesā rīkotajām sabiedriskajām apspriešanām. ⁹ Turklāt Valsts kanceleja savu vidusposma pašnovērtējuma ziņojumu tīmekļa vietnē publicēja 2024. gada jūnijā. Ziņojumā ir iekļauti dati par apņemšanos statusu. ¹⁰ Repozitorijs ir atjaunināts vismaz divas reizes gadā, iekļaujot Uzraudzības padomes sanāksmju protokolus un prezentācijas. ¹¹	Jā
3.1. Iepriekšējs paziņojums. Valsts kanceleja nesniedza iepriekšēju paziņojumu par divu nedēļu sabiedrisko apspriešanu rīcības plāna aktualizēšanas procesa sakarā no 2024. gada 2. līdz 16. jūlijam. Tomēr tā informēja Uzraudzības padomi par gaidāmo aktualizēšanu padomes sēdē 2023. gada 1. decembrī. ¹² Valsts kanceleja apkopoja idejas jaunām aktivitātēm padomes sēdē 2024. gada 30. aprīlī. ¹³	Jā
4.1. Argumentēta atbilde. Valsts kanceleja publicēja ieinteresēto personu komentārus no 2024. gada jūlija sabiedriskās apspriešanas par aktualizēšanu un reaģēja uz šiem komentāriem rīcības plānam pievienotajā aktualizēšanas dokumentā. Pielikums publicēts valsts OGP tīmekļa vietnē latviešu ¹⁴ un angļu valodā. ¹⁵	Jā
5.1. Atvērta īstenošana. Pirmajos divos īstenošanas gados Uzraudzības padome ir tikusies divas reizes gadā. Padomes pilsoniskās sabiedrības pārstāvji ir izteikušies par īstenošanu visās sēdēs un kā dažu apņemšanos līdzīstenoņāji ir ziņojuši par īstenošanas progresu. ¹⁶	Jā

Šo īso izklāstu uzrakstīja NNM pētniece Mārija Oleska (Maarja Olesk) sadarbībā ar NNM darbiniekiem, un to recenzēja ārējais recenzents Endijs Makdevits (Andy McDevitt).

---

¹ “OGP līdzdalības un koprades standarti”, Atvērtas pārvaldības partnerība. 2021. <https://www.opengovpartnership.org/ogp-participation-co-creation-standards/>; Atvērtās pārvaldības partnerības rokasgrāmata 2024. gadam. <https://www.opengovpartnership.org/documents/ogp-national-handbook-rules-and-guidance-for-participants-2024/>.

² “NNM pamatnostādnes minimālo prasību novērtēšanai,” Neatkarīgais novērtēšanas mehānisms, 2022. gads. https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2022/05/IRM-Guidelines-for-Assessment-of-Minimum-Requirements_20220531_EN.pdf.

³ Skatīt <https://www.mk.gov.lv/lv/media/15412/download?attachment>

⁴ Uzraudzības padomes 2022. gada 22. oktobra sēdes protokols, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/15412/download?attachment>

⁵ Uzraudzības padomes 2023. gada 21. marta sēdes protokols, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/15705/download?attachment>

⁶ Uzraudzības padomes 2023. gada 1. decembra sēdes protokols, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/17736/download?attachment>

⁷ Uzraudzības padomes 2024. gada 30. aprīļa sēdes protokols, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19092/download?attachment>

⁸ Valsts kanceleja, Atvērtā pārvaldība <https://www.mk.gov.lv/lv/atverta-parvaldiba#uzraudzibas-padome>

⁹ Valsts kanceleja, Piektā atvērtās pārvaldības rīcības plāna izstrāde, <https://www.mk.gov.lv/lv/atverta-parvaldiba#piekta-nacionala-atvertas-parvaldibas-plana-izstrade>

¹⁰ Valsts kanceleja, Latvijas Nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025. gadam, Vidusposma pārskats, 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19593/download?attachment>

¹¹ Uzraudzības padomes sēžu protokoli, <https://www.mk.gov.lv/lv/atverta-parvaldiba#uzraudzibas-padome>

¹² Uzraudzības padomes 2023. gada 1. decembra sēdes protokols, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/17736/download?attachment>

¹³ Uzraudzības padomes 2024. gada 30. aprīļa sēdes protokols, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19092/download?attachment>

¹⁴ Atvērtās pārvaldības partnerība, Latvijas Piektais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022. – 2025. gadam: Informācija par plāna aktualizāciju (plāna pielikums), <https://www.mk.gov.lv/lv/media/19620/download?attachment>

¹⁵ Valsts kanceleja, Latvijas Piektais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022–2025. gadam: Informācija par Četrgadā plāna aktualizēšanu (plāna pielikums), 2024. gads, <https://www.mk.gov.lv/en/media/19623/download?attachment>

¹⁶ Uzraudzības padomes sēžu protokoli, <https://www.mk.gov.lv/lv/atverta-parvaldiba#uzraudzibas-padome>